

Grenzlandbahn

Wandelen rond, over en langs oude spoorlijn en de Nijmeegse stuwwal

Groesbeek-Kranenburg - door de stuwwal naar Pruisen

De meest zuidelijke stuwwal in ons land, gevormd in de voorlaatste ijstijd (zo'n 150.000 jaar geleden) reikt ten noorden van Groesbeek tot een hoogte van bijna 100 meter. Het landschap met hellingen en vergezichten doet on-Hollands aan. De stuwwal kwam in de 19e eeuw in bezit van grootgrondbezitters, die hun landgoed beplantten met productiebos (dennen) en beuken- en eikenlanen. In de 20e eeuw zijn die landgoederen in bezit gekomen van instellingen als Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

Omringd door de flanken van de stuwwal ligt Groesbeek. Vroeger een notoir arm dorp, maar inmiddels profileert de plaats zich als centrum van de Nederlandse wijnbouw! Rond Groesbeek is in 1944/45 hard gevochten tijdens Operatie Market Garden. Op onze route komen we langs enkele plekken die aan deze periode herinneren.

De spoorlijn Nijmegen-Kleef was de eerste in Nijmegen. Ze werd in 1865 in gebruik genomen en geëxploiteerd door de Rheinische Eisenbahn Gesellschaft. Pas in 1879 werd de stad verbonden met het Nederlandse spoorwegnet. Nijmegen-Kleef vormde een belangrijke schakel in de verbinding tussen Nederland en het Ruhrgebied. Groesbeek had een belangrijk grensstation kunnen zijn, maar het stationnetje werd al in 1936 gesloten. De grensformaliteiten vonden plaats in Nijmegen en Kranenburg. Tot 1987 reden er nog D-treinen, tot 1991 nog een boemeltje, geen van deze treinen stopten in Groesbeek.

Er zijn diverse plannen geweest om de spoorlijn te reactiveren. De rails liggen er nog. Ernaast is een fietspad aangelegd. Vanaf Nijmegen stijgt de lijn langzaam om daarna de stuwwal te kruisen via een diepe insnijding. In hartje Groesbeek kan je nu op een draisine stappen (fietslorry of railfiets) naar Kranenburg, waarvoor een nieuw 'station' is neergezet.

Routebeschrijving

Routebeschrijving

Start: bushalte Centrum, naast gemeentehuis. Spoorlijn loopt ernaast. Deze volgen we voor een groot deel over het fietspad, loop links. Rechts uitzicht op de kerk van Groesbeek (KP1). Na ca. 1,5 km lopen we in 'het ravijn' (KP2) onder een brug door. Spoor buigt naar rechts om de stuwwal heen. Na kruising verharde weg even naar rechts en links door voetgangerssluis voetpad langs het spoor volgen, dat hier door de heide loopt. Bij volgende kruising met verharde weg weer naar fietspad switchen. Entree conferentiecentrum negeren, verderop bij ANWB-paddenstoel rechts brede, stijgende laan met verhard fietspad in lopen (Maldensebaan). Na ruim 1 km op de top bij kruising

van onverharde wegen en een zwart-gele stenen paal rechtsaf door de 'wegwal' heen. Na ca. 500 mtr kruisen we weer een brede baan, kort daarna bij V-splitsing rechts aanhouden. Bij een kruispunt met een kei van landgoed Hoenderberg (hoogste punt 81 mtr) rechtdoor blijven lopen en afdalen naar de brug over het spoorravijn (waar we eerder onderdoor liepen).

Nu rechtdoor stijgend pad tot verharde weg (Rijlaan). Weg oversteken en stukje links over fietspad; na 120 rechtsaf bij afsluitboom wandelpad bos in. Na 300 mtr komen we op brede beukenlaan met een bankje (Hoofdlaan). Dit is de top van de Wolfsberg (78 mtr). Hier links de Hoofdlaan uitlopen tot verharde weg (Rijlaan) en deze rechts volgen over fietspad tot de bebouwde kom. Links aan de overzijde ligt hotel De Wolfsberg (KP3). Bij viersprong links aanhouden (Mooksebaan) en dan 2e links (Mooksestraat). Aan het eind knikt deze naar rechts naar de Dorpsstraat. Hier links tot de bushalte waar we de wandeling zijn begonnen. Richting Kranenburg steken we de Dorpsstraat en het parkeerterrein over naar de spoorlijn en het draisinestation (KP4). We volgen vanaf hier het fietspad naast de spoorlijn (loop links).

Spoorlijn 1,5 km volgen, we kruisen 3x een verharde weg, de 3e keer (Kranenburgerweg) komen we in het buitengebied met enkele wederopbouwboerderijen, waaronder een wijnboerderij (KP5). Een km doorlopen tot fietsknooppunt 83 (Boersteeg). 300 mtr verder langs het spoor zien we rechts een houten hekje waar een 'boerenlandpad' begint om het natuurgebied Schildbroek heen (KP6). Route blijft spoor volgen tot aan de landsgrens met Duitsland, gemarkeerd door een fraaie boog.

Doorlopen tot station Kranenburg; langs het Duitse deel zijn nog diverse spoorwegrelicten te zien als oude seinpalen, hectometerschilden, etc. Ook op station Kranenburg zijn diverse relicten bewaard gebleven (KP7). Startpunt van de draisine naar Kleef.

Steek links door naar het kleine stationsplein, vandaar rechts de Bahnhofstrasse. Deze komt uit bij de Mühleturm, die deel uitmaakt van de oude wal rondom het vestingstadje (KP8). Na de Turm meteen links smal straatje in (Wanderstrasse) met huizen die tegen de vestingwal zijn aangebouwd. Straatje komt uit bij de St. Peter und Paulkirche (KP9). Hierna nog even rechtdoor en we komen uit op de Markt. Einde wandeling.

NB: bushalte Kranenburg Mitte naar Nijmegen is rechts in de hoofdstraat (Grosse Strasse). Dus niet de halte aan de Markt (is voor buurtbus)!

Praktische informatie

Opzet route is heen wanedelen naar Kranenburg (Duitsland) en terug vanaf halte Kranenburg Mitte met frequente bus naar Nijmegen NS. Tussen Nijmegen NS en Groesbeek rijdt een frequente stadsbus.

Deze wandeling staat in de wandelgids **Wandelen rond oude spoorlijnen**, uitgegeven door Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig. Auteur Kees Volkers is historisch geograaf met een voorliefde voor oude spoorlijnen. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.